

BORGARTING LAGMANNSRETT

Dok 1

Arbeids og Inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse

23-072778ADM-BORG/BORG

Dato

04.09.2023

HØRINGSSVAR NOU 2023: 11 RASKT OG RIKTIG

Vi viser til departementets høringsbrev 4. mai 2023 vedrørende NOU 2023: 11 Raskt og riktig. Nedenfor følger Borgarting lagmannsretts høringsuttalelse. Vi har valgt å bare kommentere utvalgets vurderinger og forslag i utredningens kapittel 12, som omhandler Trygderetten og forholdet til domstolene.

Utvalget foreslår at Trygderetten får formell status som særdomstol, og dermed gjøres helt uavhengig av forvaltningen. Avgjørelser fra Trygderetten skal kunne ankes inn for lagmannsretten. Anken til lagmannsretten bør i stor grad følge tvistelovens regler om anke, inkludert regler om samtykke og ankesiling.

Vi viser til vår høringsuttalelse til Domstolkommisjonens utredning NOU 2020: 11 Den tredje statsmakt. Kommisjonen tok som utgangspunkt at det må foreligge helt spesielle omstendigheter for kunne begrunne etablering av særdomstoler som spesialiserer seg på ett saksfelt, se utredningen side 294-295. Når det gjaldt Trygderettens kjennelser, anbefalte Domstolkommisjonen at disse ble behandlet i tingretten i første instans. Kommisjonen foreslo at sakene ble behandlet av en tingrett i hvert lagdømme, og at det ble lagt til rette for spesialisering innad i den enkelte tingrett, se utredningen side 337.

I Borgarting lagmannsretts høringsuttalelse 28. april 2021 punkt 25.7 kommenterte vi Domstolkommisjonens forslag som følger:

Når det gjelder Trygderettens vedtak, har den trygdede ofte hatt en langvarig prosess i trygdesystemet og for Trygderetten. Det er tale om en utsatt gruppe som ofte har begrenset med ressurser. Tidsaspektet er ofte særlig viktig i denne typen saker. Dette kan tilsi at de prinsipielle hensynene bør vike for den trygdedes legitime interesse i å få sin sak avgjort innen rimelig tid. Det har også betydning at Trygderetten er et domstollignende organ. Et alternativ som kan vurderes, er å innføre samme ordning som gjelder for saker om tvangsvedtak i helse- og sosialsektoren (kapittel 36 i tvisteloven). Ordningen er her som kjent at det kreves lagmannsrettens samtykke for behandling i

Postadresse
Postboks 2107 Vikå, 0125 Oslo

Sentralbord
21 55 80 00

Saksbehandler
Kristine Bielke Djupvik

Bankgiro

Organisasjonsnummer
926721356

Kontoradresse
Keyzers gate 13, 0165 Oslo

Telefaks

Telefon

Ekspedisjonstid
0800-1545 (1500)

Internett/E-post
<http://domstol.no/borgarting>
borgpost@domstol.no

lagmannsretten, og at slikt samtykke bare kan gis dersom nærmere bestemte kriterier er oppfylt (se tvisteloven § 36-10 tredje ledd). En slik løsning kan oppfylle ønsket om at alle saker bør begynne i tingretten, samtidig som de fleste saker vil få en raskere avgjørelse.

I NOU 2023: 11 behandler utvalget i punkt 12.2 Domstolkommisjonens forslag om at Trygderettens kjennelser skal behandles av tingretten i første instans. Utvalget mener at å introdusere tingretten som et nytt femte overprøvningsnivå «vil ha negative konsekvenser for systemets effektivitet, både med hensyn til tidsbruk og kostnadseffektivitet».

Borgarting lagmannsrett har forståelse for utvalgets bekymringer for at behandlingen av disse sakene kan bli både dyr og langvarig for brukerne. Vi fastholder imidlertid vårt syn, sitert ovenfor. En løsning som vil avhjelpe noen av utvalgets innsigelser mot at tingretten behandler Trygderettens kjennelser i første instans, vil være å begrense ankeadgangen til lagmannsretten på samme måte som for saker om tvangsvedtak i helse- og sosialsektoren. En slik løsning vil også innebære at lagmannsretten rendyrkes som ankedomstol, slik Domstolkommisjonen foreslo.

Utvalget vurderer deretter i utredningen punkt 12.3 det de omtaler som «normalmodellen», som innebærer at behandling i Trygderetten erstattes av tingretten. Utvalget mener at en slik løsning verken er realistisk eller økonomisk forsvarlig. Borgarting lagmannsrett er enig i dette.

Borgarting lagmannsrett mener at utvalget reiser mange og viktige problemstillinger, både når det gjelder utfordringer for brukerne innen NAVs myndighetsområde, og når det gjelder opprettelse av særdomstoler. Vi mener det er viktig at borgerne har reell tilgang til domstolene også på dette området, og at det kan reises spørsmål om de har det når domstolene kun behandler 70 saker på dette området i året. Vi mener imidlertid at dette problemet ikke løses ved at Trygderetten gis status som særdomstol. Selv om utvalget foreslår at Trygderetten som særdomstol skal endres på ulike måter – blant annet ved å knyttes organisatorisk til Domstoladministrasjonen – er det etter vårt syn en risiko for at brukernes tilgang til domstolene ved en endring som foreslått, blir mer i navnet enn i gavnet. En status som domstol krever en bredere og grundigere gjennomgang av saksbehandlingsregler og vurdering av blant annet kompetanse hos dommerne enn vi kan se at utvalget har gjort.

Borgarting lagmannsrett støtter etter dette ikke forslaget om at Trygderetten får status som en særdomstol. Dersom Trygderetten etableres som en særdomstol, er vi enige med utvalget i at anker fra Trygderetten bør følge tvistelovens system, inkludert reglene om samtykke og ankesiling.

Borgarting lagmannsrett

Marianne Vollan
førstelagmann

Christian Lund
lagmann